

Egyetemisták jövőképe – bűnmegelőzési kurzus után

Húsz év múlva is családban élnének

A mai egyetemisták családban képzelik boldognak magukat húsz év múlva – mondja Szilágyiné Bay Lujza rendőr alezredes, mikor a mai huszonévesek által írt dolgozatokat értékeli. Az írásművek elemzése azért is érdekes, mert a Szegedi Tudományegyetemen – az országban egyedülként oktatott – családon belüli erőszakkal foglalkozó bűnmegelőzési kurzusról, de a mai fiatalok jövőképeiről is árulkodnak.

„Hogyan szeretnék húsz év múlva élni?” munkacímrel bölcsész tanítványaival kurzuszáró dolgozatot íratott Szilágyiné Bay Lujza alezredes, Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési osztályvezetője. Két-három gyerek és társ, kertés ház, a saját szülő a család része – még akkor is, ha a fiatal külföldön talált munkát. Nagyjából ez a mai bölcsész önmagát ábrázoló jövőbeli ideálképe.

– Kíváncsi voltam, hogyan reagálnak a tanítványok arra a főlíráásra, hogy az előadásokon hallottakhoz is viszonyítva vegyennek részt egy időutazáson – mosolyodik el a rendőr alezredes. – A 169 dolgozat elemzése után bátran mondhatom: nem félek megöregedni, mert a mai egyetemisták családban képzelik el az életüket, látják magukat boldognak – a jövőben is.

Egyetlen szerző gondolta végig, hogy mit tenne, ha fogyatékkal élő gyermeke születne, mint ahogy egyetlen lány írt arról, hogy házasságon kívül is vállalna gyereket, de aztán arra törekedne, hogy családban nevelhesse föl. Egyetlen diák emelte ki a pénz meghatározó szerepét. Aggodalom süt át a sorokon, mikor saját gyerekeik kamaszkoráról írtak a mai huszonévesek. Ez arra utal, hogy a saját kamaszkoruk rettenetes lehetett.

– Elsírtam magam egy-egy szöveg olvasásakor – vallja be a sokféle kint és bünt látott rendőrnő. „Minden vágyam, hogy szerető családban éljek.” „Lehet, intellektuális vén lotyóként ülök a lakásban. Mégis inkább házasságban élnék.” „Az élettársi kapcsolatot nem tartom jónak, e téren konzervatív elveket vallok.” „Ha húsz év múlva egyedül leszek, azt a saját kudarcoknak tekinteném.” Az ilyen és ehhez hasonló mondatok ellenére leendő társukról ideálisitások képet rajzolnak a bölcsészek. Ennek oka az is, hogy már most is sokan érkeztek töre-

KURZUSOK

■ Gyermekbántalmazás – a harmadéves védőnő-ápoló-gyógytornász szakosok által a múlt tanévben is választható kurzus a Szegedi Tudományegyetemen. De pedagógusnak készülő szegedi egyetemisták, bölcsészek is részt vehetnek azon a bűnmegelőzési előadás-beszélgetéssorozatban, melyet 1999 óta olyan sikerrel hirdet meg a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési osztályvezetője, Szilágyiné Bay Lujza, hogy túljelentkezés alakult ki: legutóbb kilencszáz-an akartak hallani a családon belüli erőszakról, míg korábban a kábítószerezést állították középpontba.

dezt családból. Szinte minden negyedik dolgozat a fiatalnak az egyik, vagy másik szülője második családjával kapcsolatos problémáiról, például a végrendelet hiányáról, a jogok és kötelességek tisztázatlanságáról szól. Többen beszámoltak arról, hogy a kurzuson leendő párjuk kiválasztásához is kaptak municiót. Hiszen hallottak például a zaklatás kevéssé ismert formáiról, vagy a randin elkövetett és jórészt felderítetlen kvázi erőszakról („akartam az együttélést, de nem akkor és ott”), vagy a bántalmazott nő, illetve a „kibotlott szerető” jellemvonásairól. E jelzések alapján a jövőbeni kurzuson nagyobb hangsúlyt kap a az optimális család megteremtéséhez hozzájáruló, párválasztást befolyásoló információcsomag. De szerintem a diákok számára is segítség ez az együttgondolkodás, mert két évtized múlva tanulságos lesz elolvasniuk e „levelet”, amit most címezték húsz évvel öregebb önmagukhoz.

Ú. I.

Az épületegyüttes gazdája az M43-as gyorsforgalmi út közelségében bízik

A gencsháti kúria végórái

Végóráit éli a romjaiban is pompás gencsháti kúria Óföldrék határában: a teljes felújítás 400-500, de a legsürgősebb állagmegóvásra is több tízmillió forintba kerülne. Az épület gazdája, a Cecília Alapítvány azonban máig nem talált pályázati forrást a rekonstrukcióhoz.

Egyre kevesebb kiránduló, turistacsoport keresi fel az Óföldrék határában álló, a Návay familia által épített gencsháti kastélyparkot, pedig egy időben népszerű kirándulóhely volt: maga a központi épület ugyan romos, az egykori gazdasági lakásban kialakított szálláshelyen viszont gyakran vertek tábort cserkészek, természetjárók, madárfigyelők. Az épületegyüttest magáénak tudó Cecília Alapítvány elnöke, a pedagógusként dolgozó Szűcs Tamás szomorúan mondta, hogy az utóbbi időben fogyatkoznak az érdeklődők. Pedig mindent megtesznek, ami tőlük telik: idén tavasszal is rendbetették a park környékét, kiirtották a gyomot, rendezték a terepet, s tervezik, hogy játszóteret építenek.

A gencsháti kastélypark egyébként ideális helyen, Makótól és Hódmezővásárhelytől tizenkét, Szegedtől húsz kilométerre fekszik. A háromhektáros területen ritka természeti értéket képviselő fák és három, egykor a főnemesi pompa jegyében emelt épület is található. Az ingatlanegyüttest 1993-ban vásárolta meg a Gorzsai Állami Gazdaságtól a Cecília Alapítvány, amelyet Mihály Zoltán, akkori makói MDF-es országgyűlési képviselő hozott létre. A honatyja szerzett központi forrást az alapítványnak a kúria megvásárlására.

Az alapítványnak kezdetektől az volt a célja, hogy táborozásra, sportolásra, továbbképzésre alkalmas centrumot hozzon itt létre. A szép elképzelések valóra váltását azonban a pénzühiány akadályozza: a mára szinte összedőlő készülő nagy kastélyra hiába próbált évről évre pályázati pénzt szerezni az alapítvány, ez sosem sikerült – de még ha összejönne is, az alapítvány nem tudná letenni a 25 százalékos ön-

A felújítás 400-500 millió forintba kerülne

Fotó: Karnok Csaba

erőt. A szakemberek becslése szerint a teljes felújítás 400-500 millió forintba kerülne, de a legsürgősebb állagmegóvásra is rá kellene költeni néhány tízmilliót. Közben a tető több helyen beszakadt, némelyik tartóoszlop dőlésnek indult.

Az elkészítő helyzetet látva

már az is felmerült, talán egyszerűbb lenne az épületet lebontani. Erre persze aligha kerülhet sor, mert a kulturális örökségvédelmi szakhatóság hamarosan műemléki védelem alá vonja a kastélyparkot. Miben bízik ezek után az alapítvány? – Bár eddig még senki sem érdeklődött, lehet, hogy

felkelti egy befektető érdeklődését az épületegyüttes, ugyanis innen ötszáz méterre épül majd az M43-as gyorsforgalmi út. El tudnánk képzelni például, hogy a felújítás fejében több évtizedre bére adnánk valakinek – mondta az alapítványi elnök.

SZABÓ IMRE

Apa és fia tizenöt éve nyitotta meg boltját – Ponty, keszeg, csuka, márna, süllő, harcsa, törpeharcsa, menyhal, busa és amúr

Huszonöt mázsa halat vittek Koczkáéktól egyszerre

Koczka István és fia tizenöt éve árul halat Vásárhelyen. Koczkáké mindig kötődtek a vízhez és a horgászathoz. A Bárka élőhal-boltba az ország minden részéből érkeznek kuncsaftok.

A vásárhelyi Szent István téren található alig tíz négyzetméteres pavilonban – amely a huszadik század elején épült és az első világháborúból visszatért hadirokkantak üzemeltettek benne trafikot – működik immár tizenöt éve a Bárka élőhal-bolt. Eleinte bort is árultak benne.

– Jömagam a tűzoltóknál dolgoztam és viszonylag hamar nyugdíjba mentem – mesélte történetét a 67 éves Koczka István –, míg a fiam a sütőipari vállalatnál volt autószerelő. Bevonult katonának, és mire leszerelt, sok minden megváltozott: rengeteg munkát követeltek kevés pénzért. Ezért azon törtük a fejünket, mihez kezdhettünk, hogy én se unatkozzak otthon és neki is legyen tisztességes keresete.

– A halbolt, mint ötlet adta magát – mondta tovább az ifjabbik, a 39 éves Koczka István –, a vízhez, a horgászathoz mindig is kötődtünk, ráadásul a halcsarnok már évek óta zárva volt, alig lehetett jó minőségű portékához jutni a városban. Belevágtunk.

A boltot 1992-ben nyitották meg – előtte rendbe hozták a már esztendőket óta üresen álló és lepusztult állapotú épületet, amelyre ismét ráférne egy kis renoválás –, és pillanatok alatt elterjedt a híre, a Bárkában nagy választékban kapható jó minőségű magyar, tiszai hal. Nem egyszer előfordult, hogy a mai virágosnál – nagyjából

Koczka István és fia nemcsak árulja Hódmezővásárhelyen, hanem halássza is a pontyot

Fotó: Vidovics Ferenc

30 méterre található az üzlettel) – állt a sor vége. 1997-ben elvégezték a halászati szaktanfolyamot, azóta ők is halásznak és eladják a kifogott halat. Az arány a teljes árukészletben 50-50 százalék, jó kapcsolatot ápolnak a felső tiszai halászokkal.

„A vízhez, a horgászathoz mindig is kötődtünk, ráadásul a halcsarnok már évek óta zárva volt.

Koczka István

– Mostanában a multik rontják az üzletet, de így is nagyobb a kereslet, mint a kínálat – fogalmazott hivatalosan ifj. Koczka István. Vagyis minden elmegy, elfogy, amit kifognak. És amennyiben Vásárhely nem lenne elég nagy piac, számíthatnak a vidékiekre, érkeztek már hozzájuk Nyíregyházáról, Debrecenből, Pécsről, Bajáról, Szekszárdról, Kalocsáról és Miskolcra. Mindent úgy ismerik a Bárkát, hogy kicsi bolt, nagy választékkal, ahol kapható ponty, keszeg, csuka, márna, süllő, harcsa, törpeharcsa, menyhal, busa és amúr.

– Voltak nagy megrendeléseink is –

mondta az ifjabbik Koczka –, városi rendezvényre huszonöt mázsa halat vittek tőlünk, a legnagyobb jószág pedig amit kimértünk, egy 80 kilós harcsa volt, ez tíz évvel ezelőtt történt. A 30-40 kilósok elég gyakoriak, ezekkel inkább a piacon foglalkozunk, ott is árulunk. Óriási megtiszteltetés volt, hogy a mostani bajai halászléfesztiválra a süllő és a csuka nagy részét mi biztosíthattuk.

Arról érdeklődtem, mi a szép ebben a szakmában, amikor megérkezett Elek András, a Bodrogi Bau-Vásárhelyi Kársuli elnöke és két különböző ponttyal távozott. Bográcsos halászlé lesz belőlük – ez a két Koczka kedvence is, a bajai és a szegedi egyaránt. Apa és fia szerint a halételek a legkevesebbet, a leggyorsabbak, a legkönnyebbek, a legfinomabbak és a leg egészségesebbek. Majd idősebb Koczka István az eredeti kérdésre is válaszolt: – Kérdezte, mi a szép, mit szeretünk ebben, itt a válasz: azt, hogy olyan halat tudtam adni, amelyet a vevő keresett.

IMRE PÉTER

BIOLOGIAI HULLADÉKFELDOLGOZÓK

■ Az Európai Unió előírásait is betartják a Szent István téri élőhal-boltnál: biológiai üzemmodú hulladékfeldolgozókat üzemeltetnek. Mielőtt belefáradnának az agytornába, hogy milyen masináról lehet szó, eláruljuk, ez a Koczka-zsargonban a macska neve. Azokat a belsőségeket, és egyéb részeket, amelyeket nem hasznosítanak, elfogyasztja az a három, négy, öt cica, amely környékéről odaszokott, így mindig nagy a rend, a tisztaság.